საქართ. მეშვარეთა სოც.-დემოკრატიულ ნაციონალისტთა ნაციონალიზაციის პარტია

მთავარ კომიტეტის ორგანო

ბრძოლა

ყოველდღიური საპოლიტიკო-სალიტერატურო გაზეთი „ბრძოლა“ თვიურად ღირს 120,000 მ. სამგლოვიარო განცხადება პირველ გვერდზე 300,000 მ. უკანასკნელზე 200,000 მ. კანტორა ღია დილის 8—2 ს. რედაქტორის ნახვა შეიძლება მხოლოდ 11—12 საათამდე. რედაქციის მისამართი—ტფილისი სასახლის ქუჩა № 6, ფოსტის ყუთი № 190, ტელეფონი 10—34

ფასი 5000 მან.

№ 193

შაბათი, აპრილის 15

1922 წ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ჩვენი აღდგომა

თანამედროვე ეპოქას ახასიათებს
ერი უმთავრესი მომენტი: ბრძოლა
ციალური განთავისუფლებისა და
ოვნული თანასწორობისათვის. ეს
ი საკითხი უდიდესი ფაქტორი
ის თანამედროვე საერთაშორისო
ურებისა და ისინი საზღვრავენ და
ნაარს აძლევენ ჩვენი ცხოვრების
ელელობას.

აკობრიობამ ორგვარი ჩაგვრა
ის უმთავრესად: ჩაგვრა ეროვნუ-
, ჩაგვრა სოციალური. ისტო-
ული ცხოვრების მიმდინარეობა-
, ჭალარით მოსილ საუკუნეთა
ალებადობაში ეს ორი ჩაგვრაც
ნიდა ცვალებადობას, მაგრამ
ხდებოდა მხოლოდ გარეგანს
ორმებში; მისი რეალური შინაარ-
უცვლელი რჩებოდა ყოველთვის.
მაგრამ კაპიტალისტურს ხანაში,
ოდესაც ეკონომიური ცხოვრების
ნვითარებამ უმაღლეს წერტილს
აღწია და მთელი მსოფლიო იმპე-
ალისტური არტახებით შეიბორკა,
ებისა და კლასების ექსპლოატა-
აც უმწვერვალესად განვითარდა,
ოვნული და სოციალური ჩაგვრა
ტანელი შეიქმნა თავისი სისას-
კით.

დღეს ჩვენ ვიცით არა მარტო
ბატონებული კლასები, არამედ
ბატონებული ერებიც. მსოფლიო
ოერების დიფერენციაცია არ მი-
ს მარტო კლასიური დაპირისპი-
ბის გზით; ამ მხარეს ეროვნული
ამენტიც ახასიათებს, ნაციონალუ-
ბრძოლის აქტებსაც აფერადებს.
თანამედროვე იმპერიალიზმმა ერო-
ული ჩაგვრა უაღრესად განავითა-
გამწვავა. დღეს რამოდენიმე დი-
მპყრობელი სახელმწიფოთა შო-
ს არის გადაყოფილი მთელი მსო-
ლიო და წვრილი, ჩამორჩენილი
ები მათ საექსპლოატაციო ობი-
ტს წარმოადგენენ.

საერთაშორისო პროლეტარიატ-
ან ერთად იმპერიალიზმისა და კა-
ტალიზმის ბატონობის წინააღმდეგ
ბრძოლველად გამოდიან დაჩაგრუ-
ი ერებიც და ამით უაღრესად რე-
ოლიუციონერ როლს თამაშობენ.

დაჩაგრულ ერთა ინტერესები და
ი სამოქმედო პოლიტიკა დღეს
ნდა იქმნეს მიმართული კაპიტა-
იზმის დამხობისაკენ, იმპერიალიზ-
ს საფუძვლების აღშოფხვრისაკენ.
ნაიდგან კაპიტალიზმი და იმპე-
ალიზმის არსებობა არ აძლევს
შუალებას პატარა ერთა განვითა-
რებას და მის თავისუფალ შემოქმე-
დებას. იმპერიალიზმის სიკვდილი—
ერთა თავისუფლების აღდგენასა და
საერთაშორისო მშვიდობიანობის გან-
მტკიცებას უდრის.

ერთად ერთი მეთოდი, რომლი-
თაც უნდა მიმართოს თავისი სავა-
ლი გზები ჩამორჩენილმა ერებმა, ეს
არის სოციალური რევოლიუციის
გზა, მთელი მსოფლიოს პროლეტა-
რულ მასების შეიარაღებულ აჯან-
ყებების გზა.

ერების განთავისუფლება და მა-
თი შემოქმედებითი ენერგიის სავსე-
ბით აღდგენა შესაძლებელია მხო-
ლოდ სოციალიზმის დამყარებით.

სოციალიზმი და ერების თავისუ-
ფლება განუყრელი ცნებებია და
ერთი მეორეს დამატებას წარმოად-
გენენ.

ეროვნების აყვავება შესაძლებე-
ლია მხოლოდ მაშინ, როდესაც
მოისპობა შრომასა და კაპიტალის
შორის არსებული წინააღმდეგობა
და ერთი თავისი შინაური ძალებს
გააერთიანებს სოციალური თანას-
წორობის ნიადაგზედ. კლასიური
წინააღმდეგობით დაქსაქსული ერო-
ვნული ორგანიზმი უნდა განმრთელ-
დეს სოციალური კლასების მოსპო-
ბის გზით და უმაღლესი კომუნის-
ტური წყობილების განმტკიცებით.

საქართველოს ეროვნული ჩამორ-
ჩენა და ეკონომიური სიღარიბე მა-
რტო მისი პოლიტიკური დამონე-
ბით კი არ აიხსნება; ამ შემთხვევაში
გადამჭრელი როლი ითამაშა იმ სო-
ციალურმა წინააღმდეგობამაც, რო-
მელითაც დაქსაქსული არის ჩვენი
ეროვნული ორგანიზმი.

ერის აღორძინებისა და აყვავების
ინტერესი მოითხოვოს მისი სოციალ-
ური საფუძვლების გაერთიანებას
მოწინააღმდეგე კლასთა მოსპობის
საშუალებით.

თანამედროვე ეპოქა არის უდიდეს
სოციალური რევოლიუციის ეპო-
ქა. დღეს ჩვენ ვიმყოფებით კაპიტა-
ლიზმის დარღვევის პერიოდში, რის
შემდეგაც დაიწყება სოციალისტური
მშენებლობა.

სოციალიზმი ერის ცხოვრების
აყვავება და აღდგომა არის.

და აღდგომისათვის უნდა იბრძო-
ლოს ყოველმა შეგნებულმა მოქა-
ლაქემ, ყოველმა რევოლიუციონერ-
მა.

ს. დევიანი.

ჯვარი

„ღმერთი ჯვარზე—ნუ თუ
ამდენი ხნის განმავლობაში
ვერ გაიგეს ამ სიმბოლოს
საშინელი აზრი“.

ფრიდრიხ ნიცშე.

(„Антихристианин“ გვ. 71.)

ლევანდელი დღე აპოიდეა ქრისტია-
ური რელიგიისქმოციისა. სიტყვა „აღდ-
ომა“ მრავალ-მეტყველია მორწმუნე
თვის. რელიგიური მსოფლმხედველო-
ს მთლიანობაში ყოველივე პასუხს
ოვის მოაზროვნე და აღდგომაც ეხმ
ბმლოა ქრისტიანიზმის ფილოსო-
ფიისა.

20 საუკუნის შემდეგ, ამ დღეს კიდევ
ელიგიური ექსტაზის ნაკლებალი არ
ეუკარკვეს და ეძლევა ადამიანს
ესტეური შემეცნებისა კიდევ არ გამქ-
ალა, სავსებით პოზიტიურ ცოდნათა
ამო.

დღესაც თავისუფლად შეიძლება გა-
ბას—**ღმერთი არსებობს** და ამას ასევე
ეუპირისპირდეს—**ღმერთი არ არსე-
ბობს.** პირველსაც და მეორესაც ერთი
და იგივე ღირებულება ექნება, რადგან
ორივე ტრანსცენდენტური შინაარსის
მატარებელია და ამდენათვე მიუწდომე-
ლი და დაუმტკიცებელი.

ადამიანის აზროვნება ბუნებრივად
მიისწრაფვის მთლიანი მსოფლმხედველო-
ბის გამომუშავებისაკენ. რელიგია ამ
მხრივ სანდკვარი სფეროა სადაც ყოვე-
ლი საკითხი ჰპოვებს ადაწყვეტას, მაგ-
რამ თეოლოგიური აზროვნება ვერ ეგუ-
ება ჩვენს კრიტიკულ მხედველობას.

ყოველი პიროვნება შეგნებულად თუ
ინსტიქტიურად სიცოცხლის აზრის ძიე-
ბაშია. სიცოცხლის აზრის ძიების გზა-
ჯვარედინზე სდგას სამი ქანდაკება—
სიმბოლო ღვთაებისა, მსოფლიოსი და
პიროვნებისა.

ღმერთი, მსოფლიო და პიროვნება.

ეი მოკლეთ სამი სიტყვა, რომელთა
შერჩევამ ნათელი უნდა. გახადოს პი-
როვნების არსებობის აზრი. თუ ვერც
ღმერთში, ვერც მსოფლიოში, ვერც პი-
როვნებაში. ვერ ვიპოვიდეთ ვერც ობი-
ექტიური და ვერც სუბიექტიური ღირ-
ებულება სიცოცხლის აზრისა, ცხადია
თვითმკვლელობამდე მივალთ ლოგიკუ-
რად.

მისტიური მხედველობით ღმერთი, რო-
გორც მამოძრავებელი მსოფლიოსი არის
მიზანი სიცოცხლისა. ამიერი ცხოვრება
სამზადისია იმიერი ნეტარებისა. ეს
ღმერთი უუბნება მიზანთა მაძიებელ
მსოფლიოს „რომელსა ჰრწმუნეს ჩემი,
აქუნდეს ცხოვრება საუკუნო“*).

რელიგიის საფუძველი ეს „ჰრწმუნე-
ბაა“ ამდენათვე რელიგიის ხეთვეე-
ლობის ერე იმდენათ ფართოა, რამდენ-
ათაც ადამიანს რწმენის საზღვარი.
მართალია ყოველგვარ რელიგიას ახასია-
თებს ერთგვარი ფილოსოფიური-თეორი-
ელემენტი, მაგრამ რელიგია მაინც უნ-
და გავიგოთ უმთავრესად, როგორც
მსოფლიოს გრძნობით განსჭვრეტა, რო-
მელიც ამავე დროს დამყარებულია ავ-
ტორიტეტზე.

რამდენადაც ადამიანის აზროვნება
პოზიტიური ცოდნისაკენ ისწრაფვის, იმ-
დენად თეოლოგია კარგავს თავის სა-
ხეს და ღმერთი, როგორც მიზანი სი-
ცოცხლისა, ადგილს უთმობს, ფფრო
სხვა იდეებს და სხვა თეორიებს.

რელიგიამ დიდხნობით შეჩერა ადა-
მიანის აზროვნების განვითარება. რომ
გვერდი აუარაოთ ძველ რელიგიურ თე-
ორიებს და მის გარჩევას დავ მოვიგონ-
ოთ ახალი ეპოქა, აქ კი რელიგია
არ რჩება ოფიციალურ აზროვნებს განვი-
თარებაში

ჰეგელი ფიქრობდა, რომ მანნ ახა-
ლი ფორმაა, რომელიც შეარიგებ-
და რელიგიას მეცნიერებასთან. მას კა-
რგად ეგმოდა, რომ რელიგიური აზრო-
ვნება ის სფერეა, სადაც გადაჭრას
პოულობს ყველა საკითხები სამყაროისა
და ყოფნისა, არსებობისა.

ჰეგელის აზრით, აბსოლუტური სუ-
ლი გაიარს თავის განვითარების სამ
ფაზისს. ეს იქნება ხელოვნება, რელი-
გია და ფილოსოფია. ჰეგელის მიმდევა-
ნი თავის მასწავლებლის სიტყვებს
უცდიანენ, რომელიც ყოველ თავის დე-
ტალში პასუხს გასცემდა თეორიას, მაგ-
რამ ჰეგელი გარდაიცვალა და მისი სკო-
ლაც სამად გაიყო უმთავრესად რელი-
გიის გაგების ნიადაგზე, რომელსაც თან
ერთოდა პოლიტიკური მხედველობის
სხვაობაც. ამ განხეთქილებამ რელიგიის
ნიადაგზე მარცხნივ დაყენა შტრაუსი
და ფეირბახი, ხოლო სოციალ-პოლიტი-
კურ ნიადაგზე მარქსი და რუგე.

თავისი შრომები შტრაუსმა ქრისტი-
ანიზმის ყალბი მხარეების უარყოფით
დაიწყო. ბუნების-მეტყველებამ მას და-
უმტკიცა სასწაულთ მოქმედების მითი-
ური ხასიათი და შეეცადა მითოლოგი-
ისგან განეწმიდა ქრისტიანიზმი, მაგ-
რამ ბოლოს შტრაუსის აზროვნება ქრის-
ტიანიზმის უარყოფამდე მივიდა.

მისი აზრით თეიზმი როგორც რელი-
გიის დასაყრდენი ვერ შეურიგდება პან-
თეიზმს, როგორც ფილოსოფიის დასაყ-
რდენს.

მართალია მას კიდევ აქვს რელიგიური
რწმენა, რომლის გარჩევა აქ საჭი-
რო არ არის, მაგრამ თვით შტრაუსის
აზროვნების ევოლიუცია ტიპიური მო-
ვლენაა, რომელიც თეოლოგიის დაცე-
მას გამოხატავს და ადამიანის აზროვ-
ნებას პოზიტიურ ცოდნისაკენ მიმარ-
თავს,

ფეირბახის პირველი აზრი, მართა-
ლია ღმერთი იყო, მეორე ბუნება და
მესამე კი ადამიანი, მაგრამ ისიც იძუ-
ლებული გახდა ეთქვა, რომ სიკვდილი
ფიქცია კი არ არის, არამედ სინამ-
დვილეა. ფეირბახს, კარგად ესმის,
რომ მაღალ იდეებით აღფრთოვანება
უნდა იყოს ისტორიული მომავლისა-
თვის, ვიდრე თეოლოგიური მარადისო-
ბისათვის.

ფეირბახი აღნიშნავს, რომ სარწმუნო-
ების საფუძველი არის—სასწაული. ფი-
ლოსოფია საგანთა და მოვლენათა ში-
ნა ბუნებას, მის არსებას, რაობას ეუ-
ერება. ამიტომ მისი მიზანი უნდა იყოს
არა რელიგიურ დოგმატების გამარ-
თლება, არამედ მისი მიზეზების ახსნა
იმ გაუგებრებობის და ბურუსის გაფან-
ტვა, რომელიც საფუძველი ხდება რე-
ლიგიურ დოგმატთა აღმოცენებისა.

ღმერთიდან ფეირბახი თან და თან
ეახლოვდება ადამიანს, მისთვის აშკარა
ხდება, რომ დვიური არის მხოლოდ
ის, რაც თავის თავად ცხადია და არ
საჭიროებს დამტკიცებას. თანამედროვე
რელიგია მისთვის ხდება „всемирно-
историческій обман“-ი. ამიტომ ფეი-
რბახი ხელს აღებს რელიგიურ—მეტა-
ფიზიკურ საწყისის ძიებაზედ და ლან-
გის სიტყვით რომ ვსთქვათ, იგი მოი-
თხოვს „არსებულთ დაკმაყოფილებას“
(რა თქმა უნდა ეს არ უნდა გავიგოდ,
სოციალ-პოლიტიკური მნიშვნელობით)

ჩვენ შტრაუს ფეირბახის მოკლე და-
ხასიათება მხოლოდ მისთვის მოვიყვა-
ნეთ, რომ ნათელ ვყოთ ერთი მთავარი
დებულება, „რომელიც მდგომარეობს
ადამიანების აზროვნების თეოლოგიური
ზიგზაგის განთავისუფლებაში. ფეირბა-
ხისა და შტრაუსის აზროვნება, ტიპი-
ური მაგალითებია ამ მხრივ.

თუ ძველსა და საშუალო საუკუნეებ-
ში ადამიანის აზროვნებაზედ მძლავრი
გავლენა ჰქონია რელიგიას, მე 18 საუ-
კუნის დასასრული თეიზმის ნაცვლად,
ათეიზმ აყენებს და რელიგიის წინააღ-
მდეგ არის ამხედრებული.

მე 19 საუკუნის აზროვნება უარყოფს
ქრისტიანიზმს, მაგრამ რელიგიას მაინც
კიდევ ვერ სცილდება. არის ცდა ახალი
რელიგიის შექმნისა, რომელმაც უნდა
დაკმაყოფილოს უკვე განვითარებული
აზროვნება. ეს საუკუნე თითქოს ვოლ-
ტერის დებულებას იცავს. რომელიც
ამბობდა „ღმერთი, რომ არ ყოფილი-
ყო, იგი ჩვენ უნდა შეგვექმნა ხალხი-
თვისო“.

მიუხედავად ამისა რელიგია უკვე სა-
სიკვდილოდ დაიჭრა და ღვთაებრივობის
ცნება თან და თან განიდევნა ფილო-
სოფიური აზროვნებიდან.

შესაძლებელია ჩვენი შემეცნების მი-
ღმა არსებობდეს რაღაც, ზეარსი რო-
გორც ჭეშმარიტება, მაგრამ ტრანსცე-
დენტური აზრს ვეღარ სწვდება ჩვენი
კრიტიციზმული აზროვნება.

იმ. კანტის გენიალურმა შემოქმედე-
ბაც ვერ მიწვდა „სგნების თვისთა-
ვად“ ხელშეხებას, მაგრამ ძიება დღე-
საც არ ჩერდება ამ მიზნისაკენ.

ეს პროცესი ძიებისა პროგრესიული
ზრდით მიდის, მაგრამ ჯერხნობით ვერ
ვხედავთ ტრანსცენდენტურ საწყისის
ხელშეხების შესაძლეობას.

ივანოვ-რაზუმნიკი თავის ერთ წიგნში
მოკლედ სჭრის მიღწ ამ სირთულეს,
რომელიც სიცოცხლის აზრის თეოლო
გიური გაგებით ისახება. ის ხელ აღებ
ით უარყოფს ღმერთს, თუ გინდ არსე-
ბულსაც კი, რომელიც ისმენს ესოდენ
ვაებას და ხედავს ესოდენ ცრემლთა
ფრქვევას. ავტორი გვიუბნება, რომ
ღმერთი, რომელიც ყოველივე ამას ხე-
დავს და ითმენს არ არის ჩვენი ღმერ-
თია.

მაგრამ ღმერთის არ მიღებით, რელი-
გიის უარყოფით, ჩვენ არა თუ არ უახ-
ლოვდებით სიცოცხლის აზრის ამოცანის
ახსნას, არამედ პირიქით კიდევ უფრო
ვართულებთ მას, რამდენათაც რწმენის
საფუძვლიდან ეს პრობლემა მეცნიერე-
ბის საფუძვლებზე გადაგვაქვს და ამდე-
ნათვე ვავიწროებთ შემეცნების ფართოდ
გაშლის საზღვრებს.

ამ შემთხვევაში უმთავრესად ჩვენ
პასუხი უნდა გავცეთ შემდეგ კითხვას,
ვიღებთ თუ არა სამყაროს?

პოზიტივისტ-ობიექტივისტები დადე-
ბით პასუხს აძლევენ ამ კითხვას და
აღნიშნავენ, რომ ისტორიას აქვს აზრი
ეს არის ტრანსცენდენტური ადამიანის
პიროვნების მიმართ, იმანენტური მსოფ-
ლიოს მიმართ. ისტორია მიიქანება გან-
საზღვრულ ობიექტიურ მიზნისაკენ რო-
მელიც ისახება ქვეყნად ბედნიერების
დამყარებაში.

ასეთია სქემატიურად ის თეორია,
რომელიც პიროვნების დანიშნულებას
ისტორიულ მიზნის განხორციელებას
უკავშირებს და მის სიცოცხლის აზრს
სასურველ სოციალ ფორმაციის დამყა-
რებაში ხედავს.

მაგრამ ჩვენს არსებობას ვერ მისცემს
აზრს მომავალი სოციალი ურთიერთობა
დამყარებული სამართლიანობის პრინ-
ციპებზე, თუ კი ჩვენ, როგორც კონ-
კრეტი არსი ვერ ვეზიარებით მომავალს,
ამიერ სანიტარო ცხოვრებას ბედნიერე-
ბას. ამასთანავე ბედნიერება თავის
თავად კვლავ კითხვითი ნიშნის ქვეშ
ისმება და პრობლემის სახით იჭრება
ჩვენს წინაშე. მაგრამ მუდამ ამისა,
კიდეც რომ აქსიომად დებულებად ვიგ-
სახოთ მომავლის ბედნიერება, აწმყოს
უბედურების აზრს იგი მაინც ვერ აკარ-
წყლებს. ისტორიის აზრი ჩვენს უაზრო-
ბას ვერაფერს მატებს. ამდენათვე იგი
მხოლოდ ოპტიმისტური ილიუზიაა და
სასურველი ქიმერის შექმნაა ტრაგიულ
გარემოცვაში მყოფი სუბიექტისა.

[მ]ასადამე სიცოცხლის აზრის ახსნი-
სათვის ვერ მიგიღია ვერც ღმერთი და
ვერც მსოფლიო. ამდენათვე საბედისწე-
რო ჯვარედინზე დავდექით და კიდევ
გსურს რომელიმე გზით განვაგრძოთ
სიარული სიცოცხლის აზრის ძიებისა-
თვის.

ღმერთისა და მსოფლიოს სიცოცხლის
აზრად არ მიღების შემდეგ დეკარტის-
ებურ მდგომარეობაში ვართ. ყოველივეს
უარყოფით დეკარტე მივიდა იმ დასკვ-
ნამდე, რომ უარმყოფელის აზროვნება
აშკარაა და მაშასადამე მოაზროვნის
არსებობაც ფაქტიაო.

ჩვენ კი უარის მყოფელნი ღმერთისა
და მსოფლიოსი, როგორც სიცოცხლის
აზრის ფიგურალური გამოსახვის მხო-
ლოდ ჩვენივე პიროვნება გვრჩებ, რომე-
ლიც არაფერს იღებს, მაგრამ მაინც გა-
ნაგრძობს არსებობას და ამით ფაქტიურ-
ად საკუთარ „მე“-ს მაინც იღებს. ასე-
თი ლოგიური რკალის შედეგია იმანენ-
ტურ სუბიექტიური გზით სიცოცხლის
აზრის გადაწყვეტა.

ეს თეორია უარყოფს როგორც
ღმერთს, ისე მსოფლიოს სიცოცხლის აზ-
რის განმტკიცებაში. ობიექტიურად სი-
ცოცხლეს არავითარი აზრი და დანიშ-
ნულება არა აქვს, მაგრამ სუბიექტიურ-
ად პიროვნება აძლევს დიდ აზრს თა-
ვის არსებობას და ფსიქოლოგიური ოპ-
ტიმიზმით უარყოფს მეტაფიზიკურ პე-
სიმიზმს.

მისთვის არსებობს მხოლოდ პიროვ-
ნების სრულ ყოფილი ცხოვრება, რო-
გორც არსებობის აზრი და საზოგადო-
ებრივი კეთილდღეობისათვის ბრძოლა,
როგორც პიროვნების სრულ ყოფის სა-
შუალება. იმანენტიური სუბიექტივიზმი
არ არის ანტი სოციალური თავისი ბუ-
ნებით. იგი შერიგება კერძოობითის და
საერთოს, პიროვნების და საზოგადო-
ებრიულის. ამიტომ მისი ინდივიდუალი-
სტური ეთიკა კი არ არის, არამედ კა-
ნტის კატეგორიული იმპერატივია, რაც
მტკიცე საფუძველია ეთიური ინდივი-
დუალიზმის.

ეთიური ინდივიდუალიზმი პიროვნე-
ბას აღიარებს, როგორც თვით—მიზანს.
აქედან ლოგიკურად გამომდინარეობს,
რომ საჭიროა შექმნა ისეთი სოციალ-
პოლიტიკური გარემოსი, რომელშიაც
პიროვნება ადგილ იქნება საშუალება
სხვის ინტერესთა ასე თუ ისე მიმართ-
ვისა. ასეთი სოციალი გარემო შესაძლე-
ბელია მხოლოდ სოციალიზმის დროს.

სოციალიზმი მოახდენს ეროვნულ და
სოციალურ უთანასწორობათა ლიკვი-
დაციას და ამდენათვე პიროვნებას ჩა-
აყენებს იმ გარემოცვაში, როდესაც
უკეთესკნელ სინთეზს მიაღწევს ინდივი-
დუალიზმი და საზოგადოებრიობა და
ჰარმონიულ ურთიერთობას შექმნის
პიროვნებასა და საზოგადოებას შო-
რის.

სოციალიზმი, რამდენადაც იმანენტური
აზრის მატარებელია, რამდენადაც
იგი ამიერ სამყაროს იდეალია, დაყ-
რდნობილი არა რწმენაზე, არამედ მეცნი-
ერულ საფუძველზე,—იმდენად იგი არ
არის რელიგია. რამდენადაც სოციალ-
იზმი იდეალია, რომლის განხორციელ-
ება შესაძლებელია რწმენისა და ენ-
ტუზიაზმის საშუალებით,—იმდენად იგი
ახლოს სდგას რელიგიასთან.

სოციალისმი თავის თავად გულისხ-
მობს, რომ იგი ეთიური იდეალია.
მარქსი, რომელმაც აუცილებლობას და-
უმორჩილა სოციალისტური წყობილებ-
ის განხორციელება, არსებით იგიც
ეთიურ საფუძველზე იდგა.

სოციალიზმი რელიგია კი არ არის,
სინამდვილე კი არაა, არამედ იდეალია,
სასურველობაა. მის განხორციელებისა-
თვის ვიბრძვით, რადგან მის **სახურვე-
ლობაშია** ჩაქსოვილი ინტერესი ამ
ბრძოლისა.

მაშასადამე პიროვნების განთავისუფ-
ლება ყოველგვარი ჩაგვრისაგან და მისი
თვითმიზნად ქცევა შეუძლია მხოლოდ
იმ სოციალ ფორმაციას, რისთვისაც
დღეს სწარმოებს რევოლიუციური მო-
ძრაობა.

რელიგია აღგილს უთმობს სოციალ-
იზმს, თეოლოგიური დოქტრინები ვე-
ღარ ამოძრავებს მასას, საჭირო ხდება
სოციოლოგიური თვალსაზრისი სასუ

*) სახარება იოანესი 47 თავი.

რველ სოციალ ფორმაციის კონტურთა დასახვისათვის.

დღევანდელი დღე რელიგიის, ქრისტიანიზმის ემოციის უმწვერვალესობის შიდეგია. ჩვენ გვინდა რევოლუციური ემოციის უმწვერვალესობას განიცდიდეს ქართველი მშრომელი.

იმიერი სამყაროს ფანტასტიური ნეტარებით ჩვენ არ გვითმობს ამირ სამყაროს ვაებას და პიროვნების ბედნიერება თუ კი შესაძლებელია იგი, ამ ქვეყნიერ ბედნიერებად უნდა ვაქციოდ.

ჩვენ ფეტიშიზმი არ გვინდა, როგორი ნიადაგის მიერაც არ უნდა იყოს იგი ალმოცენებული, ჩვენ პიროვნებას არ უსახავთ რაიმე კერპს, ხოლო მას მოვალონიბთ, რომ იგი უნდა „ალ'დგეს" ადამიანურ სიმაღლიმდე და უნდა „ამაღლდეს" თვისმიზნობამდე.

ამისათვის საჭიროა არა ჯვარი, ნიშანი ფანატიზმისა და ფეტიშიზმის, არამედ რევოლუციის ხმალი, ნიშანი კაცობრიული იდეალების დაცვისა და თანასწორობისა და თავისუფლების მოწინააღმდეგთა დამარცხებისა.

გალილეის საუკუნენი. ეს ლარა ტფილისს ალარ შიმოსავს სამოოცდოთა ჯვრები და ხატები, ჩვენი „განწირული სულისკვეთება" უკმად არ ჩაივლის და იგი დარჩება, როგორც „ხატ ბა" ადამიანს პიროვნების განთავისუფლებისათვის მედგარი ბრძოლისა.

სოციალ-პოლიტიკური ტანჯვის დასასრულის დასაწყისში გვიხდება ცხოვრება. ეს დიდი პროცესი იარებით სერავს ჩვენ ერონულ სხეულს. მის საშინელ მტკივნეულობას განიცდით ყველა ჩვენგანი, მაგრამ „ისტორიული ხვალე" ჩვენთვის ნათელი იქნება, სოციალ-პოლიტიკურ ტანჯვას წერტილი დაესმის.

მაგრამ.. მაგრამ ამით არ დასრულდება ადამიანის ტანჯვის კონცერტი. ფილოსოფიური ტანჯვა უმწვერვალესობამდე მიაღწევს. კოსმიურ პრობლემათა წინაშე დასდგება ადამიანის მაძიებელი გონება. იგი მიაღწევს კი ჭეშმარიტებას? ძნელი სათქმელია. შეიძლება წარმოიშვეს ნიცშეს ზეკაცი, დაჯილდოებული კანტის ინტელექტუალი ინტუიციით და გაიგონ „საგანი თავის თავად"...

მაგრამ როგორი მსვლელობაც არ უნდა მიეცეს კოსმიურ საკითხთა გადაწყვეტას, იგი მაინც ჯვარს არ გაამეფებს და თეოლოგიურ დოგმატიკას ვედარ მიიღებს.

მომავალი „ალდგომისათვის", როდესაც ქრისტენი მოეფინებიან ამიერ სამყაროს „უფითრგუნეები" ჯვარი და განმეორებულ იქნება ნიცშეს სიტყვები „ღმერთი ჯვარზე—ნუ თუ ამდენი ხნის განმავლობაში ვერ გაიგეს ამ სიმბოლოს საშინელი აზრი".

ხერ. ამაღლომელი

„ქრისტე აღსდგა"!..

მეოცე საუკუნეში გადასდგა ფეხი კაცობრიობამ, რაც იესო ნაზარეველი მოევლინა ქვეყანას და პირველად გაისმა მისი მკვეთრი სიტყვა უსამართლობისა და ჩაგვრა-მონობის წინააღმდეგ!..

იესო ხედავდა თუ როგორ იტანჯებოდა ადამიანთა უმრავლესობა მეფისა და მის დამჭაშ არისტოკრატ-მდიდრებისგან, რომელნიც ფუფუნებასა და გარყვნილებაში ატარებდნენ დროს, ხოლო დიდი ნაწილი მშრომელი კლასისა სიმშილსა და მონობაში ლაფავდა სულს!..

იესომ მიდგრად გაილაშქრა მჩაგვრელთა წინააღმდეგ და მოუწოდა ყველა ჩაგრულს თავის დროშის ქვეშ!..

ის თუმცა მახვილით არ იბრძოდა და ჭეშმარიტ სიტყვებით სცდილობდა თავის იდეების გავრცელებას, მაგრამ მაინც ძირი გამოუთხარა მაშინდელ წყობილებას და შეუცვალა ელფერი...

დიდი მოძღვარი მოუწოდებდა ყველას ძმობისა, ერთობისა და სიყვარულისკენ. მთელი მისი ქადაგება ჰუმანიზმით არის სავსე და მოძმისადმი სიყვარულით. მას ისე ძლიერად უყვარდა ჩაგრული ხალხი, რომ წარბიც კი არ შეუხრია იმ წამების დროს, რომელიც მას მიაღებინეს მაშინდელმა ხალხის მტრებმა. იესოს მტკიცედ სწამდა, რომ მისი ტანჯვა-წამება დასაწყისი შეიქმნებოდა უსამართლობის მოსასპობად და ნაყოფს მოუტანდა დამონებულ ხალხს.

დღეს დღესასწაულობენ ქრისტეს აღდგომას, მაგრამ მრავალმა მძარცველმა და ქვეყნის ორგულმა ქრისტეს მცნება შებღალა და ტალახში ამოსვარა.

ფარჩა-აბრეშუმში მორთულ-მოკაზმულნი, ბრილიანტებით აბრჭყვიალებულნი მუხლს იდრეკენ მაცხოვრის წინ...

ხალხის გამყიდველნი, იუდანნი, თავისუფლების მტრები, ჯაშუშ-ჯალათები, თვით-მპყრობელობის მოტრფიალენი ქრისტიანებად აღიარებენ თავიანთ თავს და იმავე ქრისტეს ვერცხლზე ჰყიდიან პირად ბედნიერებისთვის!..

ჩასუქებული ვაჭარ-სპეკულიანტები, რომელნიც ყოველ ნაბიჯზე მოძმეებს ჰყიდიან გროშზე, წურბელასავით სწოვენ ღარიბ-ღატაკ მშრომელ ხალხს, კელეპტრებს ანთებენ და თავიანთ ბილწი ტუჩებით მაცხოვრის ჯვარს ეამბორებიან!..

ამ მოძმის გამყიდველებს თავი ქრისტეს მიმდევრად მოაქვთ და არ იციან მაცხოვრის ნათქვამი:

„უადვილეს არს აქლემი განსვლად ხვრელისა ნემსისასა, ვიდრე მდიდარი შესვლად სასუფეველსა ცათასა"!...

დღეს ბევრი ვითომდა „ქრისტიანის" ოჯახში გაიშლება ნაირნაირი სასმელ-საჭმელით აფერადებული სუფრა, მაგრამ მათივე გვერდით, უმრავლესობა, მისივე მოძმენი სიმშილით ლევენ სულს!..

ასე დამახინჯდა იესოს მოძღვრება და ყველა ძმის გამყიდველმა იუდამ თავისებურად შეატრიალა მადალი მცნებანი. იესოს გამყიდველმა იუდამ შემდეგ მაინც შეიგნო თავის ბოროტება და შეინანა, მაგრამ დღევანდელი იუდანი ამას ვერ გრძნობენ—ოცდა ათ ვერცხლის მაგივრად, ერთ ვერცხლად გაჰყიდიან მოძმეთ!..

თუმცა მეოცე საუკუნე მიდის ქრისტეს შემდეგ, მაგრამ დღესაც თავი ვერ დაუღწევია მშრომელი ხალხს მძარცველ-მყვლეფელებისგან და დღესაც ხორც შეესხმელად ატარებს კაცობრიობა ქრისტეს მაღალ მოძღვრებას და კიდევ ვინ იცის რამდენი დრო-ჟამი გაივლის მანამდის, სანამ ძმობა-ერთობა და თავისუფლება მოეფინება ტანჯულ ხალხს!..

ხოლო დღეს კი მკითხველი ნუ დამემდურება, რადგან ფარისევლურად ვერ ვეტყვი:

„ქრისტე აღსდგა"!..

პ. ახალკაცი.

იულიუს ბრაუნტაიდლის აპოლიტიკური პოლიტიკა

მკითხველ საზოგადოებას კარგად მოეხსენება, რომ საქართველოს ამ დღეებში ესტუმრა ეგრედ წოდებული ამსტერდამის პროფკავშირების წარმომადგენლის სახით ავსტრიის სოციალ-დემოკრატი იულიუს ბრაუნტაიდლი. ბრაუნტაიდლი პირველად გვეწვია რედაქციაში, როცა დალაგებით საუბარისათვის სარედაქციო კოლეგიასთან დანიშნულ იქნა ს. განგელი აუდიენციაზ.

ყველამ იცის ვითარება, როგორი ავსტრიის პოლიტიკურ ცხოვრების, ისე მდგომარეობა ამსტერდამის პროფკავშირებისა. საერთაშორისო რევოლიუციის პროცესში ამსტერდამის პროფკავშირებს არ ქონიათ არც ერთი მომენტი, როდესაც მისი ხელმძღვანელობით რაიმე აქტიური ან პასიური აქტი მიმხდარიყო მუშათა კლასის პოლიტიკური და ეკონომიური ბატონობა—თავისუფლებისათვის. ჩვენ შეგვიძლიან კიდევ მეტი ვსთქვათ,—ამსტერდამის პროფკავშირი აქტიურად დაუპირისპირდა მოსკოვის პროფინტერნს და ფაქტიურად იგი ალღვევდა საერთაშორისო პროლეტარიატის მთლიან გამოსვლებს და ფრონტს.

რაღას ამბობს დღეს ამსტერდამი როცა უკანასკნელ 5—6 წლის განმავლობაში მეორე ინტერნაციონალი, საერთაშორისო ბურჟუაზიის ტრადიციებით, ხოლო ამსტერდამის პროფინტერნი იმ მდგომარეობაში ჩავარდა, რომ მას დადებით მუშაობათ მიაჩნია პოლიტიკურ პარტიების ზეგავლენის გარეშე დარჩენა. რევოლიუციის პროცესში პროფესიონალურ კავშირის პოლიტიკური მიმართულება—რა არის თუ არა აშკარა ღალატი რევოლიუციის და მუშათა კლასის? პირდაპირ განსაცვიფრებელია, რომ ბრაუნტაიდლი, რომელიც რეფერენტია „ევროპის მუშათა გაზეთისა" დღესაც დადებით საქმედ ასაღებს და ინტერვიუში (ხ. გუშინდელი „ტრიბუნა" № 191) გვეუბნება სიტყვა-სიტყვით შემდეგს: „ავსტრიის პროფკავშირები აპოლიტიკურია, დამოუკიდებელია პოლიტიკურ პარტიებისგან". რაღაა ამის შემდეგ ეს კავშირი და რომელ რევოლიუციის და სოციალიზმის საქმე უნდა გაიკეთოს?

ამსტერდამის პროფკავშირები ერთი უდიდესი ძალაა ამ ჟამად. ისინი ერთებენ გაციდებით მეტ მუშებს ვიდრე მოსკოვის პროფინტერნს, მაგრამ ამ გაერთიანებაში არ არის ის, რაც საერთაშორისო მუშათა მოძრაობას სჭირდა—**რევოლიუციონური ხული.** ყველაზე საინტერესო ილუსტრაცია საამისოდ ვინგრიის და ავსტრიის პროფესიონალური კავშირეა, სადაც 1918 წელს კი ხორტის მახინაციებით დაარსებულ იქმნა არალეგალური საბჭოების წინააღმდეგ ლეგალური მუშათა საბჭოები, რომლებმაც ფაქტიურად ავსტრია მიიყვანეს სრეიქციის კარამდე. ინსტინქტად ეს ლეგალური საბჭოები ჩვენ გვავლენებენ ძველ მუშათა კავშირებს, შტრეიკ-ბრეხერების ორგანიზაციას და ამიტომაა არსებითი კითხვას ვსვამთ ამას შემდეგ.

რაღა გარჩევაა ავსტრიის პროფკავშირების პოლიტიკასა და გაპონის, ზუბატოვისეულ და გირშ-დუნკერის მუშათა კავშირებს შორის, როცა ესენიც აპოლიტიკოსობის და ლეგალობის პირობით გამოდიოდნენ, ყოველმხრივ ებრძოდნენ არალეგალურ მუშათა ორგანიზაციებს ხოლო არსებითად კი რუსეთში ვიტე-პლევის, ხოლო გერმანეთში „სატირიკონი". კითხვის პროცესში კი უნდა დაცულ იქნეს პედაგოგიურ და დიდაქტიურ-მეთოდიური შემდეგი წესი: კითხვა უნდა სწარმოებდეს ძალიან სწრაფად, ერთი კალონას (კალონას პ. ახალკაცი ეძახის სვეტს) რომ წაიკითხავს, უნდა შეჩერდეს და მოიფიქროს წაკითხულის შესახებ იმდენ ხანს, რამდენხანიც მან მოიგო სწრაფი კითხვის დროს. კითხვა სწარმოებდეს ძალიან წყნარად, თვალები ისე უნდა იყოს გაშტერებული, რომ თითქოს ლამაზი ქალის სახეს მიჩერებოდე.

კითხვის დროს ყოველად შეუძლებელია დაუშვა რაიმე სიცილი (თუნდაც უბრალო კრეჭა) კითხვის ჯაჭვვის შემდეგ (როცა ბოლომდის ჩახვალთ) გულში უნდა მოახდინო დეტალური გამოკითხვა და ახსნითი კითხვა (თუმცა ახსნითი კითხვა მეოთხე განყოფილებამდის სწარმოებს მაგრამ „სატირიკონის" მკითხველმა ეს ყოველთვის უნდა აწარმოოს, ვინაიდან შეიძლება შეხვდეს ისეთი სიტყვა როგორც „ახეკოპოლი"), მხატვრული დედა აზრის გამოყვანით შემდეგ (უკანასკნელი მიყოლა საჭირო არაა) შეიძლება უცვალთ მოხსნათ თავი სიცილს და კითხვის პროცესის დროს დაგროვებული ენერგია ერთბაშად დახარჯო. და სწორედ ეს სიცილი ჟღერის (როგორც ამას იკვლევენ ჩვენი უნივერსიტეტის სამკურნალო ფაკულტეტის კურსდამთავრებულნი) 21 გირვ. ძაძა ნახევარ მეტრს, ორ გუდა დომბალს, სამ ქვაბ მახოს და 35 ჭიქა უშაქრო (ან 70 ჭიქა სახარინიან) ჩაის. და ცხადია, თანახმად ამბ. ახეოკპოლის (იხ. სატირ. № 3) მეცნიერული თეორია ზემოხსენებული სანოვაგის შეძენის მაგივრად გაციდებით ავი ჯდება კვირის „ტრიბუნის" შეძენა რომელშიაც იქნება „სატირიკონიც" და ეღირება 5000 მან.

ყაილა.

მანაწერი. თუ ხსენებული მეთოდი კითხვისა, მათემატიკური ჭეშმარიტებით არ იქნა დაცული, რეზულტატი ერთ ბოლოკადაც არ ეღირება.

ყაილა.

ხალხური.

სიმშილმა ჩამოარა,
არავინ დახვდა შინაო.
დარიბი გამოეგება,
ხონჩა მიართვა წინაო.
— რაზედ გარჯილხარ, სიმშილო,
ან ვინ რა გაწყენინაო?
— „ჩისტკა" უნდა მოვახდინო.
სიმშილმა ჩაიცინაო.

კარონა.

—

ამბობენ: რუსეთში დამშეულები მკვდარ ადამიანებსა სჭამენო. აბა ეს რა გასაკვირალია, როცა პურიშკევიჩი მაძღარიც კი ცოცხალ ადამიანებს ყლაპავდა.

რაჭ. მაკვლეერი

—

პურის ხუროგატი.

ერთ უცხო ჟურნალში სრულიად შემთხვევით წავაწყდით შემდეგ რეცეპტებს დამშეულთათვის:

ვისაც პური არა აქვს, უნდა მოიქცეს ასე: აიღეთ ორი ყველიანი ბაუტერ ბროდი, ერთიდან აფხიკეთ კარაქი,—შეიძლება უბრალო დანით,—აიცალეთ ყვილი და გადაიტანეთ მეორეზედ,—უმჯობესია მარცხნიდან მარჯვნით. ამ რიგად მიღებული პური ძალიან გემრიელი და ნოყიერი გამოდის.

მაგრამ პურის ყველაზედ უფრო უვნებელი სუროგატი ყოფილა—თეთრი ფქვილი. უნდა აიღოთ რამდენიმე ჯამი ამ სუ ოგატისა, შეურიოთ წყალი, მიუმატოთ საფუარი, მარილი, შაქარი

სატირიკონი

(გაზეთი გაზეთში)

ყოველ კვირეული იუმორისტული გამოცემა.

№ 4. № 4.

ხელის მოწერა.

„სატირიკონზედ" არ მიიღება, ვინაიდან რედაქციის მეცადინეობით ტეხნიკა იმდენად განვითარებულია, რომ ჩვენი გამოცემა თავის თავად მიუვა „ტრიბუნის" ხელმომწერლებს.

თანამშრომელთა საყურადღებოდ.

ყოველი მასალა უნდა გამოიგზავნოს „ტრიბუნის" მისამართით და წარწერით: „სატირიკონისათვის".

დღეს ქრისტეს აღდგომაა და ზედმეტი არ იქნება მისი ცხოვრების შესახებ მკითხველს მივაწოდოთ ზოგიერთი ცნობები, რომელიც ზაქარია ჰ-ჰ ნაძემ გადმოგვცა.

როდესაც იესო ქრისტე დაიბადა, მაშინ ქრისტიანობა არ იყო გავრცელებული და ამიტომ შესაძლებელია, რომ მარიამი მართლა ქალწული იყო სანამ დაორსულდებოდა.

ქრისტეს სწავლა-აღზრდის შესახებ სახალხო განათლების კომისარიატში არავითარი ცნობები არ მოიპოვება და ამიტომ ვერ გავიგეთ ტეხნიკაში ჰქონდა მას გათავებული, თუ მარტო შრომის სკოლა. ჰყიქრობენ: მაშინ „ჩიკა" მოწაფეებს თუ იპრდაო და ამიტომ ქრისტეც ალბად საიდუმლოდ თუ სწავლობდა. მაგრამ აშკარაა, მენშევიკური გავლენისგან მალე განთავისუფლებულა ახალგაზრდა ქრისტე და კომსომოლას მიმხრობია. ამის უტყუარი დამამტკიცებელია ის ისტორიული ფაქტი, რომ 15 წლის ქრისტემ კომსომოლას დავალებით მოხსენება წაიკითხა სინაგოგაში და სასტიკად დაამარცხა ფარისევლები*) კამათში.

შემდეგ ქრისტე ერთხანს ისევ არალეგალურად სცხოვრობდა: ალბად ჯარში გაწვევას თუ დაემალა.

პირველი სასწაული ქრისტემ ქალაქ კანაში მოახდინა. ამ ქალაქში ერთხელ უმადლესი საბჭო შეიკრიბა. დაესწრო ბენია ჩხიკვიშვილიც. რა თქმა უნდა, მასპინძელს ღვინო შემოაკლდებოდა. ქრისტეს შეებრალა უხვი მასპინძელი და უხერხული მდგომარეობიდან გამოიყვანა იმითი, რომ წყალი ღვინოდ აქცია.

შემდეგ ისე გაიწაფა ქრისტე სასწაულების მოხდენაში, რომ ხელი მიჰყო კვდრების გაცოცხლებას.

ამან საშინელი თავზარი დასცა ყველა ცრუ-სოციალისტებს, რომელსაც ებრაელები ფარისევლებს უწოდებდნენ.

*) ძველ ებრაულ ენაზედ ფარისეველი მენშევიკს ეწოდება.

ტანამშრომელი. ...

ბ. ... ...

უმძიმეს ეკონომიურ გაჭირვებაში იმყოფება. ბრაუნტაილის ცნობით მუშები იქ ლებულობენ ოთხჯერ მეტ ფულს, ვიდრე, მაგალითად—საქართველოში, მაგრამ სრულებით არ უწევს ანგარიშს ნატურალურ მხარეს სასყიდლისას, რომელსაც დიდი მნიშვნელობა აქვს ჩვენი მუშათა კლასისათვის.

გენუას კონფერენციის გარშემო

გენუა, 12 აპრილი. 11 აპრილს გაიმართა პირველი სხდომა პირველი კომისიის (პოლიტიკური) ქვე კომისია. ქვეკომისიის თავმჯდომარედ არჩეულია იტალიის გარეშე საქმეთა მინისტრი შანცერი. კომისია პირველ ყოფლისა შეუდგა იმ პრინციპების განხილვას, რომლითაც მან უნდა ხელმძღვანელობდნენ რუსეთის საკითხის განხილვის დროს, უნდა ჩაითვლოს იმ დებულებათა მიღება, რომლებიც დაფუძნებულია ლონდონში ყოფილა იმ სახელმწიფოთა ექსპერტების მიერ, რომელთაც მოიწვიეს გენუის კონფერენციაზე, მაგრამ იმ პირობით კი, რომ ეს მოხსენება ხელს არ შეუბორკავს წოწიალმდეგე მხარეებს.

ლლოიდ-ჯორჯის წინადადება მიღებულ იქნა და დელეგატებს დაუყონებლივ დაურიგდათ აღნიშნული მოხსენება.

რუსეთის დელეგატების წინადადება.

გენუა, 12 აპრილი. ქვეკომისიის პირველ სხდომაზე, მოითხოვეს გადადებულ ყოფილიყო რუსეთის საკითხის შესახებ შედგენილი მოხსენების განხილვა, ვიდრე ამ მოხსენებას. ქვეკომისიის წევრები დათანხმნენ რუსეთის დელეგატების მოთხოვნას და სხდომა გადადებული იქნა შემდეგისათვის.

ვინაიდან კანის პროგრამის 1, 2 და 3 პუნქტებს მჭიდრო კავშირი აქვთ ერმანეთში, ბარტუმ მოითხოვა ხუთშაბათამდის ყველა საკითხების განხილვის გადადებაც, რომელნიც ეხებიან მშვიდობიანობისა და ნდობის აღდგენას. ამ წინადადებას მხარი დაუჭირა ჩიჩერინმა. ქვეკომისიამ მიიღო ხსენებული წინადადება.

ჰანნოვერი 12 აპრილი (რადიო). პოლიტიკური კომისიის ნაშუადღევის სხდომაზე, რომელსაც დავალებული ქვს მხოლოდ და მხოლოდ რუსეთის ფრომლემის განხილვა, ლოიდ ჯორჯის წინადადების თანახმად, გადაეცა ჩიჩერინს ის მემორანდუმი, რომელიც შემუშავებულ იქნა კანის კონფერენციის შემდეგ ლონდონში ხუთი დიდი სახელმწიფოთა ექსპერტების მიერ და, რომელიც ეხება რუსეთის აღდგენის საკითხს. ჩიჩერინმა განაცხადა, რომ მისთვის აუცილებელია ამ მემორანდუმის გაცნობა, რომელსაც იგი ჯერ-ჯერობით ძლიერ ნაკლებად იცნობს.

უცხოეთი

დემონსტრაციები მარტისა და ბადინის შეხახებ.

მოსკოვი. აპრილის 1-ს ჯერ კიდევ პარიზის ქალაქის საბჭოს არჩევნების საბოლოო საერთო ჯამის მიღებამდე „ჰუმანიტეს“ რედაქციის მახლობლად თავი მოიყარეს კომუნისტებმა და თანამგრძნობლებმა. რამდენიმე ათასი კაცი მოელოდნენ ამბავს. როდესაც სასხივო ეკრანზე გამოჩნდა ცნობა მარტისა და ბადინის ახალ გამარჯვებაზე, ხალხი ენტუზიაზმი მოიცვა.

მარტის და ბაგდანის პატივსაცემლად, რომელნიც ციხეში სხედან, აღფრთოვანებული ხმები გაისმა. შემდეგ რა მინისტანტებში საფრანგეთის კომუნისტების ბელადი „ჰუმანიტეს“ რედაქტორი კაშენი, მან მოკლე სიტყვით მიმართა მათ, რომელშიაც დაამოწმა, რომ ამ შემთხვევაში კომუნისტები შესძლებენ ამნისტიის მიხწევას თავიანთ არჩეულთათვის. ამ შესანიშნავი დღის საგრძნობელი წუთი იყო არჩევნებისადმი მადლობის გამოცხადება მარტის სახელით მასი ძმის მიერ. შემდეგ ხუმბამ მოაწყვეს მრავალ რიცხოვანი დემონსტრაცია პარიზის ქუჩებზე. განსაკუთრებით ხმა მაღლა და ხშირად ისმოდა მანიფესტანტების წრეში ხმები; „გაუმარჯოს საბჭოებს“! ასეთი ყვირილისათვის ორი დაატუსაღეს. საერთო დატუსაღებულთა რიცხვი მეტია. პოლიციისა და მანიფესტანტების შორის შეტაკება მოხდა წითელი დროშებისა გამო. ამ შეტაკების დროს ორთაღე მხარეს რამდენიმე ნაცემი იქნა.

იტალიის კომუნისტურ პარტიის შორის.

მოსკოვი. 1 აპრილი. კომინტერნის წარმომადგენელის ტრიბუნაზე გამოსვლა შეხვედრილი იყო დიდი ენტუზიაზმით. ორატორმა სასტიკი კრიტიკის ქვეშ გაატარა ყველა სუსტი მუხლები იტალიის ტაქტიკის ტეზისებისა. მან ხაზგასმით აღიარა, რომ ამ ეამათ ყოველი ეკონომიური ბრძოლა პროლეტარიატისათვის წარმოადგენს პოლიტიკურ ბრძოლას. კომუნისტური პარტია უნდა გახდეს პროლეტარიატის დიდ რევოლიუციონურ პარტიათ, რომელიც მიიყვანს პროლეტარიატს არა მარტო ბრძოლამდე, არამედ რევოლიუციის გამარჯვებამდე და მუშათა კლასის დიქტატურამდე, ეს გზა დევს მხოლოდ იმ მთლიანი ფრონტის ხაზზე, რომელიც იყო დახაზული კომინტერნის ალმასრულებელ კომიტეტის გაფართოებულ თათბირზე. კონგრესი მთელ ყურადღებით უსმენდა კომინტერნის წარმომადგენლის სიტყვას, რომელსაც სიტყვის დასრულების შემდეგ მიგებრული ოვაცია გაუმართეს. კონგრესი დაიხურა ინტერნაციონალის სიმღერით და ღაფრთოვანებული ხმებით კომინტერნის, მსოფლიო რევოლიუციის და საბჭოთა რუსეთის პატივსაცემლად.

ახალი ამბები

— **წითელ არმიელთა დახმარების კვირა.** ტფილისში მიღებულია ცნობები წითელ არმიელთა დახმარების კვირის შედეგებისა. ქუთაისის და მის რაიონებიდან მესამე მსროლელთა რაზმმა მიიღო ფულად—9121000 მან. და ბევრი სურსათი—12 ნახ. ფუთი ლორის ხორცი, 25 ვიდრო ღვინო, 40 ნაჭერი საპონი, 22 ნახ. ფუთი პური 4 ნახ. ფ. მარილი და სხვა. საერთოდ შემოწირულებს რაოდენობა დიდ რიცხვს აღწევს.

— **სახელმფლობელობის რეგისტრაცია ტფ. ქალ.** აღმ. კომის დადგენილებით სასწრაფოდ ხდება სახმფლობელთა რეგისტრაცია. კერძო სახლის მფლობელთა რომელთაც სურთ თავიანთ სახლებს თვითონ გაუძღვნენ უნდა შეატანონ განცხადებები—თითო ბლანკირს 80 000 მან. მარკის გადასახდელად—50000 მ.ნ. ეს ხარჯები გამოწვეულია რეგისტრაციის ზოგიერთ უცილებელ ხარჯების დასაფარავად.

— **ხახლების ყიდვა-გაყიდვა და მიწის იჯარა.** კომუნალურ მეურნეობის კავშირში მიწის შემფასებელ სამეგიდო განყოფილებაში ერთვალი განცხადებები შედის სახლის ყიდვა-გაყიდვის და მიწის იჯარის პირობების გაგების შესახებ.

— **სასურსათო ბეგარა.** თანდათიდან იტყობინებიან, რომ სასურსათო ბეგარის გადახდა მცხოვრებთა შორის კარგად მიდის. ყველა თემებში დაარსებულია სასურსათო ბეგარის შესაკრეფად სამეულები.

— **თავდასხმა.** ამ დღეებში საღამოს 8 საათზედ ფეიხანის ქუჩაზე მცხოვრებ მოქ. პაპადაძეს თავს დესხნენ ვიღაც უცნობი პირები და სიკვდილით მუქარას ქვეშ წაართვეს ერთი ოქროს ბეჭედი სამი ბრილიანტით მოჭედილი, ორი ოქროს საათი ოთხი ოქროს ძაწკვი, ერთი გირვანქა ოქროს ფული სულ 70 მილიონ მანეთის ღირებული ნივთები.

— **პარტანტიანი სახადი და ყვ ვილი.** 1 აპრილს ტფილისის საავადმყოფოებში პარტანტიანი სახადით ავად იყო 178 ადამიანი, ყვავილით 12, 1—8 აპრილამდის საავადმყოფოში ახალი ავადმყოფები პარტანტიანი სახადით ჩაწერილი იყო 68, ყვავილით 6. ამავე კვირის განმავლობაში გამოეწერნენ: 52 პარტანტიანი სახადის ავადმყოფნი და ერთიც ყვავილიანი. პარტანტიანი სახადით გარდაიცვალა 6.

— **ეკლესიებს გაჭურდვა.** კალოფბნის ეკლესიიდან ღამით ბოროტ-გზრახველებს გაუტანიათ სხვა და სხვა განძეულობა. მათ შორის ერთი დიდი ბარძიმ ფეშხუმი და სამი ჯვარი.

— **ტფილისის ბირჟა.** 11 აპრილს ტფილისის ბირჟაზე უცხო ვალუტის კურსი გამოიხატ. შემდეგში:

	(ათ მან.)
ოსმალ. ლირა ოქრო	835
ლირა (ბანკნოტ.)	180

საერთოდ ოსმალეთის ლირებზე დიდი მოთხოვნილებაა ბაზარზე.

— **ყარაიაზის ტბის დათვალიერება** მიწად მოქ. სახ. კომისარიატთან არსებული საქართველოს მეთევზეობის კომისია 20 აპრილს მიემგზავრება ყარაიაზის ტბის დასათვალიერებლად. ტბა აღმოჩენილია 1864 წელს და მისი თევზეულობის რაოდენობის გამოკვლევის შემდეგ შესაძლებელია ტფილისს ბაზარი დაეკმაყოფილოს თევზით.

სამხატვრო ქრონიკა

— **ქართველ მსახიობთა ყრილობა.** მაისის პირველ დღეებში ტფილისში განხრახულია მოწვეულ იქმნას ქართველ მსახიობთა ყრილობა. საინიციატივო ჯგუფი უკვე შეუდგა სამზადისს და ყველა პროვინციებში მყოფთ მსახიობებს დაუგზავნა შესაფერი მოწოდებები.

— **ქართული წარმოდგენა.** სამშაბათს აპრილის 18 რუსთველის თეატრში წარმოდგენილ იქნება ა. ცაგარლის ისტორიული პიესა „ქართველი დედა“—მონაწილეობენ: ვ. ანჯაფარიძე, ნ. დავითაშვილი, პ. კორიშელი, მ. ჭიაურელი, ვ. ჯიქია, მ. სარაული, დ. ჩხეიძე და სხ.

— **„სალომე“ ქართულ სცენაზე.** ვ. ანჯაფარიძის სალამოსთვის პირველად ქართულ სცენაზე დადგმული იქნება ოსკარ უალდის პიესა „სალომე“ შალვა ამირაჯიბის თარგმნით. სალომეს როლს შეასრულებს ვ. ანჯაფარიძე.

— **ოპერის სეზონი.** სახელმწიფო ოპერის საგაზაფხულო სეზონი დაიწყება სამშაბათს აპრილის 18-დან. წარმოდგენილი იქნება პირველად განახლების შემდეგ მბიარული ოპერეტა „გეიშა“.

— **პოეზიის დღე.** 7 მაისს პოეზიის დღეს ხელოვანთა კავშირი გამოსცემს საგანგებო გაზეთს ამ დღისთვის. მასალები უნდა გამოიგზავნოს ხელოვანთა სასახლეში.

— **აკაკი ფალავას ხელმძღვანელობით** არსებული დრამატიული სტუდიის მატერიალური მდგომარეობის გასაძლიერებლად სამშაბათს, აპრილის 18-ს სახელმწიფო დრამის პატარა თეატრში გაიმართება დიდი საღამო შემდეგი პროგრამით: ვამპუკა—ოპერის პაროდია 2 მოქმედებად და საკონცერტო განყოფილება, რომელშიაც მონაწილეობენ: სარაჯიშვილი, ინაშვილი, სტაროსტინა, მორდკინი, პაიაკაია, თამარ წერეთელი, ანნა ორლოვა, კანდელაკი, პრაზაროვსკი, ფლოროვი. დასასრულ ცეკვა ღამის 3 საათამდის. დარჩენილი ბილეთები იყიდება თეატრის კასაში.

მუშათა წერილები

ქართული ენა საბჭოთა საქართველოში

არა ნაკლები გაოგნებრობაა დღის ბევრისათვის კომუნიზმის გაგებაში. სამწუხაროდ აღმოჩნდა, რომ ბევრს კომუნიზმის აღვიარება ისე, როგორც საქართველოს ეროვნული თავისუფლება, გაუგია და მიუჩნევია როგორც „კუპრ“ და „ომბილი ალაგების“ საკითხად. ჩვენ ვიცით ისეთი პირები, (მუშების გამონაკლისით, თუმცა კი მუშებიც არის პატარა ნაწილი ასეთები) რომელთაც სოციალისტურ მიმართულებასთან და მოძრაობასთან საერთო არც არაფერი ჰქონდათ როდისმე და არც ახლა აქვთ: პირიქით ისინი ყოველთვის და ახლაც მუშათა მოძრაობისთვის და რევოლიუციისთვის წინააღმდეგ ძალას წარმოადგენდნენ თავიანთი პასივობით. ასეთი ხალხი ბრძოლის ხასიათის გაგებულებაში იყენენ მენშევიკებთან მპოლოდ იმიტომ, მენშევიკები ქართველ ენას ხმაროობდნენ საქართველოში სახელმწიფო ენად ამ ხალხს იდეური საქმე ძალიან ნაკლებად ინტერესებთ და, ვიმეორებთ, მენშევიკები თუ სძულდათ, არა იმიტომ როგორც ბურჟუაზიული პარტია, არამედ როგორც ქართველები. ჩვენ რასაკვირველია იმას არ ვამბობთ, რომ ასეთი ხალხი კომუნისტური პირტიის აქტიური წევრები არიან, მაგრამ ამბ. ლენინის სიტყვებით რომ ვსთქვათ ეს ის „კომუნისტები“ არიან რომელნიც—რომ გადავფხიკოთ, რუსის ნაციონალისტი წამოგეტმეზათ თვალწინ.

მოკლედ:—ეს ის ხალხია, რომელნიც აშკარად კმაყოფილნი არიან, მაგრამ ფარულად კი უკმაყოფილონი.

რატომ გავიხსენეთ ასეთი ტიპის ხალხი? რატომ დავსახეთ ისინი თითქოს კომუნისტების მოკავშირე ხალხათ? აშკარად ვამბობთ, რომ დღევანდელ ხალხ. ჩემ პარტიულ ვინაობას შეუდლების შემდეგ მოვახსენებ ჩემ მეუღლეს.

რაჩველი მაკვლიერი.

განცხადება.

დავკარგე ხურჯინი, ცალ თვალში იდო ჩემი სოციალისტობა, მეორეში პურები. მპოვნელს ვსთხოვ: დამიბრუნოს ხურჯინი და პურები. სოციალისტობა კი შეუძლია თვითონ დაიტოვოს, დმერთმა მოახმაროს.

რაჩველი მაკვლიერი.

ფოხტის ყუთი.

აქ. ონტეხ. „ვაზაფხულმა ამიშალა საღერღელიო“—ასე იწყებთ თქვენ პოემას. ცხადია უცხოელი ბრძანდებით, თორემ ქართველ კაცს რა გაზაფხული უნდა ლექსის დაწერისათვის. მაგრამ თქვენზედ გაზაფხულსაც ვერ უმოქმედნია. გიტყობათ, პოეზია არ გიხერხებათ. სცადეთ პროზა, მაგ. ბოსტნის მოწენება. ესეც გაზაფხულზედ უნდა. შედეგი უეჭველად გვაცნობეთ. კარგია ნიშუშსაც თუ გამოგვიგზავნით.

რაჭა. მაკვლიერს. მოგვწოდეთ სხვა მასალებიც. რაც შეეხება თქვენ თხოვნას,—გამოვგზავნით რაჭაში ექიმი, რომელმაც იცოდეს მადის მოსაკლავი წამალი—ვერ ვასრულებთ. აქაური ექიმები ყველა დაუქირავებია სპეკულიანტებს მადის მოსაყვანად. ისე კი როგორც პასუხისმგებელ პირების გამოცდილებიდან ვიცით, მადის მოსაკლავად კარგი საშუალებაა გაძღომა.

რედაქტორი: ავნა წკაპურტაძე

ფერცხი და რძე. შემდეგ უნდა შედგათ ფუმელში, ან ფურნეში მისცეთ და ცოტა ხნის შემდეგ მიიღებთ მშვენიერ და ბოყიერ საჭმელს. მას ბევრ პასუხისმგებელ ოჯახებში ხმარობენ და კაფე სადილებში ხომ ძალიან გავრცელებულია.

—

რატომ დაამწყვდიეს მსახიობი გ. დავითაშვილი ხარდაფში?

ზოგიერთის აზრით იმიტომ, რომ არტისტის ნიჭი უდროოდ არ გაფურჩქნილიყო, ვინაიდან აქტიორის ნიჭიც ისე ფურჩქნება თურმე მზის სინათლეზედ, როგორც მცენარე.

სხვების აზრით კი იმიტომ, რომ რაც ენდ კარგი ბინა მიუჩინო ქართველ მსახიობს, ის მაინც „სარდაფს“ ამჯობინებსო.

თუმცა თვითონ ამბ. დავითაშვილი არც ერთ აზრს ემხრობა და არც მეორეს, მაგრამ პედაგოგიამ და ტრადიციამ თავისი გაიტანა.

—

შარადა.

— ირემო, მთასა მყვირალო,
რად ჩამოვარდი ბარადა!
— რედაქტორმა მომიწვია:
უნდა დავწერო შარადა.

—

ტფილისს სწვევია არტისტი,
განთქმული არის გვარადა.
საგანგებოდ ჩამოსული,
ვგონებ, აქ დარჩეს მარადა.
უკანასკნელი მარცვალი
ეიღეთ მისი გვარისა.
სხვა მისგან ნურა გინდათ რა,
ამბანად ესეც კმარისა.
მიამატეთ, სად ფუტკრები
კომუნისტურად ცხოვრობენ,
საბოტაჟს არ ეწევიან
და პატიოსნად შრომობენ.
სხვა აღარ გინდათ მასალა,
არც რძე- კვერცხი და შაქარი.
მინერვით, ღმერთმა შეგარგოთ,—
ჩვენი შარადა მზად არი.

ირემი.

რ ა დ ი ო

ტფილისი. ვინაიდან სულ მოკლე დროში ტფილისში მოელიან დემოკრატებს და თავისუფალი ბინები კი არ მოიპოვება, ამიტომ „ჩეკა“ განსაკუთრებულ ზომებს ღებულობს და ანთავაზებს ბინებს ძვირფასი სტუმრებისათვის. სწარმოებს მეტეხის შემჭედრილება.

ბერლინი. სამი ინტერნაციონალის კონფერენცია დასრულდა. მარქსიზმის თეოლოგებს მიენდო მომავალი სოციალისტური კონგრესისათვის წარმოადგენონ ამ ახალი სამების დოგმატიკა.

პარიზი. პარიზის ქალაქის საბჭოში აირჩიეს ორი კომუნისტი. საფრანგეთის კომუნისტების ბელადმ სიტყვით მიმართა ხალხს და სთქვა: აწი მსოფლიო რევოლიუციის ბედი უზრუნველყოფილია.

ახალი პროექტი

ჩვენ ფინანსიური მდგომარეობის გამოსასწორებლად, ცხადია, არ გამოდგება გადასახადი შემოსავლის კვალობაზე, ვინაიდან ვინ იქნება ასეთი სულელი, რომ თავისი შემოსავალი გაუმხილოს გადასახადთა ინსპექტორს.

ამიტომ წინადადებას ვიძლევი, დაწესდეს გადასახადი ჭკუის კვალობაზე. ცხადია თქმა უნდა ყველა მაქსიმალურ ნორმას გაიწერს და ჩვენი ღარიბი ხაზინაც გაივსება.

(ვინაიდან ასეთი გენიალური პროექტის ავტორს უდიერი გადასახადი მოუწევს, ამიტომ ჩემ ვინაობას არ ვაცხელ.)

* * *

ბიჭო, ვისი ხარ ჩოთლახი,
რა ჰქვია დედა შენსაო?
პასკა არა მაქვს აღდგომას,
უნდა მოვიდე თქვენსაო.
ბოლშევიკ-მენშევიკებზე
ჭორებს მოგითხრობ ბევრსაო;
ვიმღერ და შენცა გამღერებ,—
სიმშილს უხდება ესაო.

ფარხადანი.

წერილი პროვინციიდან.

დ. ხარაგოული. ასევე ღმერთმა და ამბროსი კათალიკოზმა გაგახაროსთ, როგორც ჩვენ „სატირიკონის“ გამოსვლამ გაგვახარა. ერთი კვირის ხანდების და ამბროს-ეფემია-ალიობას კედზე მუშაობით დაქანცული მუშები ვიყრით თავს და გუნდობრივ კითხვას ვეწევით „სატირიკონისას“ შაბაშის დროს (უნდა ვაცნობოთ ამბ. წკაპურტაძეს, რომ აქ, ხარაგოულში და ბაზალეთის სამკითხველოში „სატირიკონი“ მოდის ორშაბათობით) შაბაშზე მიტომ ვკითხულობთ რომ ის იწვევს სიცილს, რომელიც ძალიან დიდ ჯანს ჰგვრის კაცს. (როგორც ფიქრობს სანდრო ბოკერაშვილი) და ქესატობასა და სიმშილის დროს სწორეთ რომ კარგი შესარგოა.

შაბაშს ვმართავთ არა საათების მიხედვით, არამედ მაშინ, როცა დავლებით და მოგვშივდება, რომ სიცილმა გაჭარწყლოს ჩვენს ორგანიზმში ტოქსინი და ახალი პოტენცია შექმნს საშუშაოდ. „სატირიკონის“ კითხვის დროს ძალიან სიფრთხილე მართებს მკითხველს, როცა ის გუნდში კითხულობს. ეს სიფრთხილე იმაში გამოიხატება, როცა შეატყობთ, რომ სიცილმა ყველა მშიერი კუჭი და ფერდები შეაწუხა—მან (მკითხველმა) უცბათ უნდა შესწყვიტოს „სატირიკონის“ კითხვა ტ უნდა დაუბრუნდეს ან ხ—ძის და ან ს—ეულის წერილს, თორემ მუშას სიცილისგან გული წაუვა და ამბროსის კლდიდან არსენა მეგზურკეს და ან კალისტატეს დაცემა თავში და მაშასადამე ორი სული დაიღუპება. ამის გამო მუშებმა „სატირიკონის“. მკითხველად აირჩეს ეს გიორგი თხელიძე და ნიკოლა დევდარიანი, რომელთაც კარგათ აქვთ შესწავლილი ექსპერიმენტალური ფსიქოლოგია.

რაც შეეხება ვეფხვაძეების და შავიძეების კლდეს, ისინი ისე არიან დაშორებული ჩვენგან, როგორც მოსკოვი ამსტერდამი და ვენა და ვინაიდან ეხლა მოხდა სამი ინტერნაციონალის კონფერენცია, ისევე შესაძლებელია ამ კლდეების მუშების გაერთიანება და მაშინ მოგწერთ, თუ რა გვლენას მოახდენს მათ მშიერ კუჭზე „სატირიკონი“.

კრეკია თხა.

რაჭა.

თუ კაცს მოთმინება და მარხულობა აცხონებს,—რაჭველების საქმე გაკეთებულია: შემოდგომას აქეთ ვითმენთ და ვმარხულობთ. უეჭველად დავიმკვიდრებთ სასუფეველს ცათა შინა.

ბენშევიკებმა ონის ციხეს რეკვიზიცია უყვეს და თავის საცხოვრებლად გამოაცხადეს. მათ ასეთ საქციელს ბოლშევიკები ძალიან გულგრილად ეყურებენ და არავითარ ზომებს არ ღებულობენ.

აქაური ბლედლები ორ ბათმან სიმინდს ნაკლებ არავის ჯვარს არ სწერენ, თუმცა ცოლის შერთვა ძალიან მინდა, მაგრამ სადაა ამდენი სიმინდი? ორი ბათმანი სიმინდი რომ მქონდეს,—ჯვარდაუწერელადაც ბევრი შემეხვეწება ცოლობას. ამიტომ იძულებული ვარ გამოვაცხადო: გამომყვეს ცოლად კომუნისტკა; რევკომში შეგვიძლია შეუღლება.

სოფლიბას ან და კომუნისტურ პარტიას აქვს ჩვენს ნაციონალურ საკითხში ისეთი უარყოფითი მხარი, ისეთი დიფერენციური, რომლის მიზეზითაც ასეთი ხალხი მიდრეკილებას იჩენს კომუნისტებისკენ არა იდეურად, არამ დ იმიტომ, რომ თავისი შავი პატრიოტული საქმე აკეთოს.

რა ნიადაგი აქვს მათს პატრიოტობას ლენინ საქართველოში? თუ აქვს, დ საშვებია თუ არ იყო ი. ი. რუსული პატრიოტიზმი საქართველოში და რამდენად სასარგებლოა საქართველოს წყობილების განმტკიცებისათვის ჩვენს ქვეყანაში? შეიძლება ბევრს და მით უმეტეს კომუნისტს პირზე ღიმილი მოეფინოს, რადგანაც ჩვენს რუსულ პატიოტიზმზე ვლაპარაკობთ, მაგრამ ჩვენ მეგობრულად ვურჩევთ „ერთხელ და სამუდამოდ ყველას, რომ „სოვეტიზაციის" ერთი წლის შიდან თავი დავანებოთ ხუმრობას, და ხ ხუმრობა და მეტის-მეტი სერიოზულობით და პატივისცემით მოვეპყრათ და სავსებით მოვაგვაროთ ის რთული საქმე, რომელსაც ნაციონალური საკითხი ეწოდება საქართველოში.

ყოველი ჩვენთაგანი, კომუნისტი იქნება ის თუ სხვა ვინმე მოვ ლე არის პირველ ყოვლისა საკითხი დაყენოს ასე:—არსებობს თუ არა როგორც საბჭოთა რუსეთში აღრ ედე საბჭოთა ამიერკავკასიის რესპუბლიკებში რუსული პატრიოტიზმი და თუ არსებობს, როგორი ხასიათისა იგი?

ჩვენ ვფიქრობთ, რომ პასუხის გაცემა ამ კითხვებზე ადვილი არის მას შემდეგ, რაც ამბ. ლენინმა გადაფხეკილ კომუნისტიში რუსული ნაციონალიზმი აღმოაჩინა. მე არა მგონია აღმოჩნდეს თუნდაც ერთი კომუნისტი ისეთი, რომელიც არ დეთანხმოს ლენინის ანალიზს იმაზე, რომელიც მ.ნ, ლენ ნმა გაკეთა რუსის კომუნისტურ ფსიხიკ ს.

ბოლშევიკებმა შემოსვლისთანავე აღუთქვეს ქართველ მშრომელ ხალხს ეროვნულ კულტურის და სახელმწიფოებრივი სახეობის დაცვა.

ბოლშევიკები ქართველებს ფედერაციით გადგომასპინძლდნენ, რაიცა ამიერკავკასიის ერებს სოლიდარობას გვიკარნახებს, ამის საწინააღმდეგო მით უმეტეს ჩვენ, ფედერალისტებს, არაფერი არა გვაქვს, მაგრამ რა ახრი და გავლენა აქვს ხალხზე ფედერაციას მაშინ, როდესაც ერის სუვერენიტეტი არ არის დაცული? ნუ თუ ვინმეს ჰგონია, რომ ქართველი ხალხისათვის და ამ შემთხვევაში კი სოც. ფედერალისტებისათვის ფედერაცია ისე, როგორც სხვა პარტიებისათვის ახალი ხილი და უცხო მცენარა არის? ვიმეორებთ, თუ ვინმეს ჰგონია, რომ ფედერალისტისთვის ფედერაცია მხოლოდ მომენტისა და ტაქტიკის საკითხი არი—უნდა მოურიდებლად ვსთქვათ, რომ სოციალისტურ შემოქმედებაში და პოლიტიკაში ამაზე გადაჭრებული გულუბრყვილობა ჩვენ ყველარ წამოგვიდგენია.

დარწმუნებული ვართ ბევრს გაუკვირდეს და იკითხოს თუ რაშია საქმე, ნუ თუ შესაძლებელია რომ ფედერალისტი ფედერაციაზე გულის წყრომას აცხადებდეს? დიახ, საქმეც იმაშია, რომ ჩვენ ფედერალისტები მთელი 25 წელიწადია საქართველოში ამ მიმართულებით ვიბრძვით—ვიბრძვით ოღესაც რადგანაც ჩვენ მოვითხოვთ ფედერაციას, ამ სიტყვის ღრმა მნიშვნელობით. ერთხელ და სამუდამოდ უნდა შეიგნონ და შეურიგდნენ კიდეც კაცობრიობის აუცილებელ და უეჭველ მცნებას ფედერალიზმს ისე, როგორც ყოველი სოციალისტი სოციალიზმს, მხოლოდ იმ გ ე ბ ით კი რ ა-რ ოგორც მაგალითად, მენშევიკებს და ხ ე ჯურის სოციალისტებს სურთ მახინჯი გზით სიმართლე, არამ დ ისე, როგორც ეს სწამთ და წარმოუდგენიათ თვით კომუნისტებს ე. ი. „ნაციონალიზმის გზით—სოციალიზმისკენ". ამ ლოზუნგ კომუნისტები რევოლიუციამდე არ ატარებდნენ, მაგრამ მას შემდეგ, რაც მათ რუსეთის ფედერაცია საბჭოთა ფედერაციაზე შესცვალეს, ფედერაციის შემეცნების საზღვარი მსოფლიო მასშტაბით არის დაყენებული. ამის შემდეგ ვგონებთ ყველასათვის გასაგები უნდა იყოს ის ჭეშმარიტება, რომ ჩვენი ფედერაცია მოსკოვიდ ნ კი არ იწყება და ტფილისში კი არ თავდება, არამედ მისი საზღვრები თანდათანობით განვითარდება იმ ქვეყნებიდან, სადაც მუშათა კლასი გაიმარჯვებს, საბჭოთა წყობილების დამყარებს და როგორც ასეთი, იგი შეუკავშირდება თავისებურ იდეურ ხალხს როგორც სახელმწიფოს, დამყარებს მასთან სახელმწიფოებრივ ურთიერთობას და შეჰკრავს კეთილ მეგობრულ კავშირს ფედერაციის ნიადაგზე, მაგრამ ნუ თუ ჩვენ ეს ყველაფერი ისე უნდა გავიგოთ, რომ რაკი ხვალ გერმანელი მუშები საბჭოთა წყობილებას დაამყარებენ და საბჭოთა ფედერაციაში შევლენ, ეს იმას ნიშნავს, რომ ისინი თავიანთ ნაციონალურ მართვა-გამგეობას მოსპობენ და ნაცვლად ამისა—რუსულს გადამფარავენ ყირმანიაში? ჩვენ დამტკიცებთ, რომ ამის დათანხმებულობა არ შეიძლიან არავითარ შემთხვევაში ჭკვიანი მყოფელს და მით უმეტეს სოციალისტს.

ასეთ ამწყობი დ. მელაშვილი.

(შემდეგი იქნება)

† კოტე ყიფიანი

(გარდაცვალებიდან ერთი წლის შესრულების გამო.)

აპრილის 17-ს ერთი წელიწადი შესრულდება, რაც გარდაიცვალა ქართული თეატრის დიდი არტისტი —კოტე ყიფიანი.

მსახიობის ტრაღიული ხვედრი გვავალებს მოვიგონოთ მისი სახელი. მოგონება ღა გვრჩება მსახიობის ნამოქმედარის შესახებ. მე მგონი მსახიობის მოგონება და დაფასება შეუძლიანთ მხოლოდ კულტურული ხალხს გარნა—თვით მსახიობის ჭეშმარიტი შემოქმედება ნაყოფია მაღალ კულტურის.

რა დიდი სახეები ჩაეშვნენ სამარეში:— ვლ. მესხიშვილი, კოტე ყიფიანი, კოტე მესხი, ნატალია ცაგარლისა.

ყველა ამ ძვირფას სახელებთან მჭიდროთ იყო დაკავშირებული ქართული თეატრის სახელიც. ისინი სცხოვრობდნენ—ქართულ თეატრისათვის. ქართული თეატრის ჭირ-ვარამი—მათი ჭირ ვარამი იყო, სიხარული—მათი სიხარული იყო.

რა ზეიმი ჰქონდათ გამართული და რა დრო ედგათ თავზე!.

არა, მე არ მინდა რომ ვსთქვა: ესენი მარტო არტისტები იყვნენ მეთქი. ესენი დიდი გმირებიც იყვნენ... ყველა მათგანი ერთ საქმეს არ ემსახურებოდა. ქართული თეატრისათვის საჭირო იყო მსახიობი—მსახიობნი იყვნენ, საჭირო იყო—რეჟისორი—რეჟისორნიც იყვნენ, საჭირო იყო დრამატურგი—დრამატურგნიც იყვნენ. მათი სიცილი ქართული თეატრის სიცილი იყო და ტირილი—ქართულ თეატრის ტირილი და ყველა მათგანს შეეძლო ეთქვა ილიას სიტყვები: „ერთ უღლის ქვეშა ვართ მე და შენ ლაბავ!" ეს უღელი ეჭიმათ მათ და მთელი თავიანთ ძალღონით ეწეოდენ მძიმე ტვირთს. „რაკი ერთხელ შევებით ამ საქმეს, უნდა სიკვდილის კარებამდის ვდიოთ მას". იტყოდნენ ქართულ თეატრის ჭირისუფალნი.

ერთი ამისთანა ჭირისუფალი კოტე ყიფიანიც იყო. „თუ ღმერთი გრწამთ, ისე მაინც ნუ მომკლავთ, რომ ერთი კიდევ არ მათამაშოთ: შევლოხა, მეფე ლირი!"

ჭეშმარიტად! დიდებულ მსახიობის სულის სწრაფვაა. ეს იმიტომ, რომ კოტე ყიფიანი ბუნებით ნამდვილი არტისტი იყო და მისი სულის კვეთებაც ისეთივე მაღალი იყო ვით სულის კვეთება მაღალი ტაძრისა. კოტე ყიფიანმა შეჰქმნა კლასიკური სახეები, ყოველ შემთხვევაში გააკლასიკა მაინც: სვიმონ ლიონიძე, ანანია გლახა... და არტისტიული შესრულებით დაამთავრა: შევლოხა, მეფე ლირი. .

კოტე ყიფიანის სახელის გახსენებაზე თვალწინ მიდგება—ძველი ქართველი არისტოკრატი და პატრიოტი. „ისწავლეთ ყმაწვილებო, კაცობრიობის ყველაზედ უდიდესი ჭეშმარიტება სამშობლოს სიყვარულია" მითხრა ერთხელ განსვენებულმა და როცა სახეზე შევხედე, მის გადატკეცილ შუბლზე ეს წავიკითხე: ვმსახურობდი მე ესე დიდებულ ტაძარში და გავიღე მსხვერპლიც მის წინაშე...

კოტე ყიფიანმაც გაიღო მსხვერპლი და ამით თვის სამშობლოს წინაშე ვალი მოიხადა.

ქართველმა ერმაც მისი საფლავი უნდა მოაჩუქურთმოს უკნობ ყვავილებით, როგორც ნიშანი ჰარმონიულ უკვდავების...

17 აპრილს დიდების პანთეონში ძვირფას საფლავზე დაირკმევა წმინდა გულდრეკი. მისმა სურნელობამ მოგვაგონოს სურნელობა—წარსულის.

ვახტანგ გარრიკი.

თეატრი ბ ხელოვნება

დრამატიული წრე „ალლო"

მიუხედავად მრავალგვარ დამბრკოლებელ მიზეზებისა, უკან სანელ დროს სათეატრო საქმეს მაინც დ დი წარმატება ემჩნევა. ჩვენი ხალხ მუდამ სიმპატიურ გრძნობას იჩენდა თეატრისადმი, მაგრამ ეს გრძნობა ოღეს გაორკეცებულია. განსაკუთრებით დიდ ხალისს იჩენს ამ საქმეში ახალგაზრდობა: მისი ინიციატივით არსდება ყველგან სტუდ ები, სცენის მოყვარეთა წრე ღა სხვ. ასეთი წრეები განსაკუთრებით ბევრი არსებობს ტფილისში, მაგრამ აქ გვინდა ორიოდე სიტყვით მოვიხ ენიოთ ზხოლოდ ჯერ ნორჩი დრამატიული წრე „ალლო" და ჭეშმარიტად წრის ასეთ სახელწოდებას კიდევაც ამართლებს მისი შინაარსი და საქმიანობა. გულწრფელად სურს ალლო ალლოს ცხოვრების თ ნამიდროვე თეატრს და მასთან ჰარმონიული შეთანხმებით აწარმოვოს დაწყებული საქმე.

ხსენებულმა წრემ ამა თვის 6-ს ბუშეთა კლუბში („ტიოლი") დაანახვა საზოგადოებას, რომ თითოეული მისი წევრი გამსჭვალულია სცენისადმი სიყვარულით და ძალევა მომავლისათვის დიდ იმედს; ამაში დარწმუნდა რუსპუბლიკის სათეატრო საქმის გამგე ამბ. შალვა დადიანი, რომელიც პირადათ დასწრო „ალლოს" სანიმუშო წარმოდგენას.

წარმოადგინეს პიესა ნომერი 21 †, რომლის ავტორიც ია ეკალაძე დიდათ კმაყოფილი დარჩა. ზოგიერთი როლები მაგ. ვანოს როლი—მ. ნაზარაშვილმა, ირაკლი ჯოვზარიძის—ბ. კანტელმა (წულაძემ) ისე ჩინებულად შეასრულეს, რომ ბევრ ჩვენს ძველ სცენის მოყვარესაც კი შეშურდებოდა, როლები ხომ ყველამ საუცხოოთ იცოდა. წრის ზოგიერთ მონაწილეთ უსათუოდ ემჩნევა სასცენო ნიჭი საერთოდ ყველას კი დიდი და გულწრფელი მისწრაფება და სიყვარული სასცენო ხელოვნებისადმი.

გარჩევა წრის ხელმძღვანელსა. სუფლელსაც (ალ. ჯაველს), რომელსაც უსათუოდ შესძლებია წრის ღირსეულად გაწართვნა და ხელმძღვანელობა.

დასასრულ უსურვებთ „ალლოს", მუდამ სწორი ალლო ალლოს სათეატრო საქმისათვის.

?!

სახალხო სახლი

ამ დღეებში სახალხო ოპერის დირიჟორმა პოლიკარპე ფალიაშვილმა თვის ათი წლის მოღვაწეობის აღსანიშნავად გადაიხადა იუბილე. დადგმულ იქნა ბიზეს ოპერა „კარმენი".

პოლიკარპე ფალიაშვილს, არ შეიძლება ეთქვა რომ მიღებული აქვს პროფესიონალური მუსიკალური განათლება, მაგრამ ვიტყვი, რომ იგი საოპერო დირიჟორობის საქმეში დილეტანტი არაა, მაგარი ხელი აქვს, თან დაყოლილი მუსიკალობა, სასტიკათ დაცული რითმი და პარტიტურის ცოდნა. ყოველივე ეს, მას ქმნის სასარგებლო მუსიკალურ მოღვაწეთ. ისიც საკმაოა, რომ მცირე რიცხოვან და გაუწრთვნელ ორკესტრიდან შექმნა მუსიკალური ერთობა, დირიჟორის ნებისყოფას, რომ ემორჩილება.

სავსე დარბაზი მხურვალით მიესალმა იუბილიარს სცენაზე კი—ამხანაგებმა და მისმა თაყვანისმცემლებმა გაუმართეს შესაფერი ზეიმი.

მთავარ პარტიას ასრულებდა მოქ. მინკევიჩისა, რომელსაც თამამად შეუძლია „კარმენის" პარტია ჩ თვალოს მის რეპერტუარის ერთერთ მოხდენილ პარტიათ. მომღერლის ხმა კარგათ ისმის, ტემპერამენტით გაღლობს, მუსიკალურათ, პარტიის დრამატიული გადმოცემა რელურია. გრიმი, ტანსაცმელი კარგია.

ეს ეცრად ავად გაბზდარ სარეჯიშოდ ელ ექსპრომტათ შესცვალეს მოლჩანოვით, რომელმაც დაავადა პარტია, რამდენადაც ამას ნებას აძლევდა მისი ვოკალური და სასცენო ნიჭი.

დადგმა მოხდენილია.

ბ. ბ.

პანინის კონცერტი

სახელმწიფო 1-ლ კონსერვატორიის დარბაზში შესდგა პეტერბურგის მარიინის სახელმწიფო თეატრის მსახიობის ნინა ივანეს ასული პანინის კონცერტი. შეიქმნილმა მდგომარეობამ გადმოსტყორცნა ჩვენში ეს ნიჭიერი მომღერალი. ამ ე მად იგი სიმღერის მასწავლებლად არის სახელმწიფო 1-ო კონსერვატორიაში. დარომ თ ვისი კვალი დაუჩნია მის ხმას (mezzo—soprano), მაგრამ მოქ. პ ნინა მაინც დიდი მომღერალია. ძისი შესრულება სავსეა მუსიკალობით, ჩ ფ ქ ერ ებ ით, ინტელიგენტობით. ჩანს კარგი სკოლა, დიდი ხნით ყოფნა საუკეთესო საოპერო სცენაზე მარიინის თეატრის მუსიკალური მხარის დაუვიწყარი გამგის ედუარდ ნაპრავნიკის მუსიკალურ წესრიგის ქვეშ.

მომღერალმა შეასრულა დალილას არია სენ-სანსის თპერიდან და მეორე ოდი რომანსებისა რახმანინოვისა, გრიგის, გერჩანინოვის. შესრულება მუსიკალურია, კარგი ფრაზირებით და ხმის ტეხნიკით.

კონცერტში მონაწილეობას იღებდნენ: ტენორი ზალიპსკი, ჩვეულებრივი მუსიკალობით შესრულა რომანსები; ტემპერამენტით და გ ძნობ ერ ი წაიკითხა ნაწყვეტები ბერანჟერ და სხვ.—მოქ. პეტიპაჭ.

შესრულ ულ ი ქ ნ ა ტ ი ტ ა ნ ა ს ი ს ა ნ ა ხ ი ნ ა (trio მონაწილეობით), ვ ი ლ ი ნ ი (სკრიპკა) და სიმაღლის (cello მონაწილეობით.

ასეთი ცოდი შესრულებაში მი ეს trio ჯერ არ გამიგია. არ იყო ensemble, ნიუანსები, რითმი, პარტიის ცოდნ. მოქ. შვედოვის დაკვრა პირველად მოეისმინე, ის კარგი თეორიკოსია, მაგრამ მის მერ ჩაიკოვსკის trio ში შესრულებული პარტიის მიხედვით, ის ვერ არის დარეგულებული დამკვრელი. სკრიპკის და cello ს პარტიის ცოდი შესრულება აიხსნება რეპეტიციების უქონლობით.

ბ. ბ

ყოველდღიური გაზეთი

ტრიბუნა

ორგანო მემარცხენე სოციალისტ-ფედერალისტთა სარევოლიუციო პარტიის მთავარი კომიტეტისა.

1922 წლის 1 იანვრიდან თვეში გამოვა ზენით ლირს 120,000 მანეთი.
ცალკე ნომერი ყველგან 5000 მანეთი.

უფასოდ გაზეთი ალარავის გაეგზავნება.

ხელის მოწერა მიიღება თვის 1 რიცხვიდან,

რედაქციის და კანტორის მისამართი: ტფილისი, სასახლის ქ. № 6.

განცხადება

ორშაბათს, 17 აპრილს, საქართველოს

ტოსტა-ტელეგრაფის კავშირი

საქართველოს დამოუკიდებლობა

სასარგებლოდ

სასახლის ბაღი

(რუსთაველის ქუჩა)

მ ა რ თ ა ვ ს

დიდი სეირნობას

სეირნობა დაიწყება 4 საათიდან.

სეირნობის შემდეგ გაიმართება **კ ო ნ ც ე რ ტ ი** სახელმწიფო ოპერის საუკეთესო ძალების მონაწილეობით.

შესრულებული იქნება **თამარ წერეთლის** მიერ ბოშების რომანსები, ქართული ხორო შეასრულებს ნაციონალურ კოსტიუმში ქართულ სიმღერებს.

სეირნობის დროს დამსწრეთათვის იქნება გამართული ლოტარეია-ალეგრი, ილიუმინაცია, მაშხალა და მოწყობილი რადიო-ტელეგრაფი, ტელეფონი, ფოსტა, ბენგალის ცეცხლი, განათებული შადრევანი და ბუფეტი საუკეთესო კახეთის ღვინით და სასმელებით.

დღეს აპრილის 15 ს ს ღამოს 6 საათზე

სახელმწიფო ოპერის შენოგაში შესდგება

საქართველოს ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტის ჰლენუმის, ტფილისის მუშათა და წითელარმიელთა დეპუტატების აღმასრულებელ კომიტეტის ჰლენუმის, საქართველოს ჰროფეიონალურ კავშირის ჰლენუმის საქარხნო კომიტეტების და ტფილისის გარნიზონის წარმომადგენლების

ფართოებული საზეიმო სხდომა

დღის წესრიგი: **მოხსენება საერთაშორისო მდგომარეობის შესახებ.**
2. **ყარსის ხელშეკრულების რატიფიკაცია.**

შემდეგი სხდომა გაერთიანებული ჰლენუმისა შესდგება

დღეს, აპრილის 15-ს საღამოს 5 საათზე ოპერის დარბაზში.

საქართველოს ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტის მდივანი
თ. კალანდაძე.

ტირაჟი 500 საქართვ. კომუნისტურ პარტიის აღმ. კომიტ. სტამბა. კრუზენშტერნის ქუჩა, 4. . დ. ს. ც.